

ere forbudte, saaledes kan jeg heller ikke paa nogen Maade indrømme, at denne Paragraph skulde have formeent Staten, at indsætte særegne Domstole for disse, som det dog maa indrømmes, meget særegne Forhold. Det ærede Medlem af Udvalget, som er i Minoriteten, nemlig det ærede Medlem fra Horsens (Hjerrild), har yttret en særdeles Betænkelse ved at overgive Retsspørgsmaalenes Paakjendelse til Afsløringscommissionen, fordi han har sagt, den Retskyndige, omgivet af Besidderne eller omgivet af de af Parterne valgte Afsløringsmand, vilde meget let slet ikke komme til at faae Indflydelse paa Afgjørelsen, fordi de vilde kunne forene sig og overstemme ham. Jeg maa tilstaae, at jeg troer, at denne Betragtning er ikke vel begrundet, naar man seer hen til hele Commissionens og de enkelte Medlemmers Stilling. Det er enhver Part, som udvalger sine Boldgiftsmænd, og det er vistnok netop ved de retslige Dvæstioners Afgjørelse næsten en Selvfølge, at Formanden vil faae og maa faae en afgjørende Indflydelse; men selv om Besidderne, om Afsløringsmændene ogsaa vilde komme til at faae en overveieende Indflydelse paa Retsspørgsmaalet, som jeg paa ingen Maade vil have dem udelukket fra; thi det er i mine Tanker et Fortrin ved Forslaget, at det vil lede til, at Parterne vilde vælge, om jeg saa maa udtrykke mig, mindre eensidigt deres Afsløringsmand, idet de vilde gjøre sig Umage for at vælge saadanne, der i alle Henseender kunne tage Sæde jævnbjordes med den af Regjeringen indsatte Formand, saa er det i alt Fald ikke noget saa aldeles Rigt; thi vor Retshistorie indeholder, hvad der uden tvivl ogsaa fra et nærliggende Tilfælde derovre vil være det ærede Medlem fra Horsens bekendt, virkelig Exemppler paa, at i visse Tilfælde den juridiske Dommer er bleven oversteemt af de Meddomsmænd, vor bestaaende Lovgivning paalægger ham at medtage. Vi maae derfor ikke glemme, at vi indrette Loven som vi vilde, det vil aldrig falde vanskeligt at paavise Mangler og Tvivl ved den; men det, som det kommer an paa, det er, at faae et Institut, som selvbestjør Statens Formaal, at faae Hovet hævet, og den ærede Rigsdagmand er enig med mig i Duffet om at faae det hævet, og

faae det hævet paa en Maade, hvorved saa tilnærmelsesviis, som det i slige Forhold kan finde Sted, begge Parterets Ret seer sin Fyldest. Den ærede Indenrigsminister har misforstaaet nogle Uttringer af mig med Hensyn til hans Forgjængers Antydning om en simplere Procedure for slige Commissioner. Jeg stegede til, hvad der i den forrige Indenrigsministers Forslag i det trykte Bilag Nr. 2 Pag. 41 i 4de og 5te Linie er antydnet, hvor Proceduren for de af ham foreslaaede Commissioner, der forøvrigt, som bekendt, skulde bestaae af Amtmanden og tvende Landvæsenscommissairer, skulde have en større Simpelhed, og siger Indenrigsministeren, reguleres i Lighed med Bestemmelsen i Fbdg. af 8de Jan. 1810 § 28, og han vedbliver derefter at vise, hvorledes, naar der appelleredes til Indenrigsministeren, som efter hans Forslag skulde være Overcommissionen, Proceduren da ogsaa kunde simplificeres. Jeg skal ikke dvæle derved, det var en uvæsentlig Bemærkning, som jeg desuden maaskee hellere burde have ladet bort; men jeg skal bemærke, at jeg troer, at, antages Udvalgets Majoritetets Forslag, saa vil det naturligt og simpelt jevne sig af sig selv derhen, at Afsløringscommissionerne vilde lade Parterne mundtligt udtale sig for dem, enten ved en Sagfører eller uden en saadan, indtil Alle finde, at Sagen er tilstrækkeligt oplyst, og derefter vilde de optage og paakjende den. Ganske vist vil det være Tilfældet, at der maa tilstaaes Uafættelse, men jeg tør ogsaa sige, at det vil være undtagelsesviis, fordi Parterne fra deres Standpunkt vilde være interesserede i at gjøre sig Umage for at møde vel rustede; og Commissionen vil ganske sikkert gjøre sit Bedste, for at faae Sagen tilendebragt uden længere Ophold end uundgaeligt nødvendigt, og endelig vil — hvad der efter vort System, om jeg saa maa udtrykke mig, turde være det meest Fordeelsagtige — Bestræbelsen og Dynaaelsen af Afgjørelsen ved Forlig ganske vist spille en langt større Rolle, end det ellers vilde komme til. Jeg skal ikke opholde mig ved, hvad der er yttret om, hvad der passerede i Landocommissionen, det forholdes sig rigtigt, at dennes Betænkning udtaler sig, uden at der fremtræder nogen Dissens; men det er bitterligt, og